

A Fáklya legújabb száma

A Szovjet-Magyar Baráti Társaság lapja, a Fáklya most megjelent számában „Vietnam népének nagy győzelme” címmel elemzi a vietnami háború megszüntetéséről és a béke helyreállításáról szóló egyezmények jelentőségét, a további feladatokat.

A szovjet hadsereg 1945. február 13-án szabadította fel a magyar fővárost. Budapest felszabadításának évfordulójára a lap részleteket közöl G. Csebotarjov nyugállományú vezérőrnagy „A háború katonái” című könyvéből, amelyben a szerző a 28 évvel ezelőtti harcokra emlékezik.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának több mint tizenegy és fél millió tagja van. A két éve megtartott XXIV. pártkongresszus határozatot hozott a tagkönyvcseréről, vagyis arról, hogy új tagsági könyveket adnak ki az 1954-es helyett. Miért van szükség a cserére? Milyen előkészítő munka előzte meg és mikorra hajtják végre? Ezekre a kérdésekre kért választ a lap hasábjain Leonid Grekovič, a moszkvai városi pártbizottság titkáráról az APN munkatársa.

A Szovjetunió fél évszázados jubileuma alkalmából a Novosztyi sajtóügynökség szervezésében öt magyar újságíró látogatott el a szovjetek országába. Közülük most ketten számolnak be a Fáklya legújabb számában sibériai benyomásaikról.

1923 márciusában alakult meg a légiflotta barátainak oroszországi egyesülete. Vezetőségében helyet kaptak a párt és az állam kimagasló személyiségei: Klim Vorosilov, Feliks Dzerzsinszkij, Mihail Frunze, valamint Szergej Csaplgin tudós, Andrej Tupoljev repülőgépkonstruktőr. Ettől az időponttól számítva fennállásának éveit a szovjet polgári légiflotta, közismert nevén Aeroflot, amelynek 50 éves jubileumáról a napokban emlékeznek meg. A folyóirat „Az ég országútjain” címmel színes, képes riportban mutatja be az olvasóknak a szovjet polgári légi közlekedés múltját és mai jellemzőit.

Kulturális, tudományos és sportcikkek, keresztretjévnés és humorrovát egészíti ki a Szovjet-Magyar Baráti Társaság lapjának most megjelent számát.

Tanfolyam pártmunkásoknak

Öthónapos, bentlakásos tanfolyam megnyitójának színhelye volt tegnap reggel az újszegedi pártoktatási központ nagyterme. A megyéből összesereglett 57 pártmunkás — alapszervi párttitkárok és vezetőségi tagok — számára kezdődött meg az öthónapos tanulmányi munka, amelynek során a marxizmus-leninizmus kérdéseiről és a pártmunka gyakorlati módszereiről hallgatnak előadásokat.

Az ünnepélyes megnyitót hallgatóságát dr. Törköly Ferenc, a megyei pártokta-

tási központ igazgatóhelyettese köszöntötte, majd Eitlerné dr. Szilágyi Júlia igazgató mondott megnyitót beszédet. Szólt arról, hogy a pártmunkások képzése mennyire fontos, mert az újabb és újabb követelményeknek kell megfelelniük, s ehhez ad segítséget ez az öthónapos iskola is.

A tanfolyamon az első előadást dr. Agoston József, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára tartotta az MSZMP KB 1972. novemberi határozatának kérdéseiről.

Kiállítási napló László Gyula arcképei

Különös kiállítást nyitott meg dr. Koch Sándor Kosuth-díjas egyetemi tanár vasárnap, a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában. Irodalom és képzőművészet találkozott László Gyula kiállításán. Írókról, költőkről készített arcképeket láthatunk, a XX. század közepének irodalmi panteonját. A kiállított hatvanhét arckép együtt van a magyar irodalom színe-java, Szabó Dezső menumentális fejtől Nagy László kamasszos arcáig.

László Gyula egyetemi tanár, a régészet professzora, számos könyv és sok tanulmány szerzője mindig magánál hordott vázlatkönyvében megörökítette „szívéhez közel álló” kortársait, s elénk tárja e különös irodalmi arcképcsarnokot. Az

írók, költők sohasem ültek mellől László Gyulának. Erre utalnak a rajzok mellé írt megjegyzések is. Például: „Tamási Áron Barcsay Jenőnél muzsikát hallgat.” Vagy: „Szabó Pál, mint a Hazafias Népfront elnöke a Hunyadi Bizottságban elnököl.” Vagy: „Juhász Ferenc, Tamási Áron és Nagy László beszélgetnek a Belvárosi Kávéházban 1959. június 27-én negyed 12 tájban, a magyar irodalom nehéz kérdéseiről.”

Többek ezek a portrék, mint az ismerős fényképek. László Gyula meg tudja lelkesíteni rajzait azáltal, hogy elkaptott pillanatokba sűrít emberi sorsokat, jellemeket. Ez a személyes jelenlét, a beszélgetés közvetlensége jellemzi a „krónikás deák” szándékait.

Tárlat a Művészklubban

Dobby Lajos festőművész lírai hangulatú festményei töltik meg a Sajtóház Művészklubjának falait. Dobby Lajos kamaratárlatát tegnap este nyitotta meg Petri Ferenc újságíró, a Csongrád megyei Hírlap munkatársa. Dobby festményeit valami különös pára lengi át, melyben megszeli-dülnek a színek, feloldódnak a merev körvonalak, eloszlanak a realitások. A festményeken nincs hagyományos értelemben vett tér, a tér illúzióját a színek terhatásai adják. Képeinek másik csoportján figurák ülnek, állnak, fekszenek különbözően, merev és üres termekben, néha megnyílik egy-egy fal. A színek visszafogottak, a szürkék és rózsaszínek dominálnak. A

faltokra redukált formák és a környezet nagy síkjai a színekben oldódnak lírai hangulatokká. Ezeknek a hangulatoknak képi megfogalmazásaiban jutott legmesszebbre Dobby Lajos.

Az est második részében dr. Kósa Ferenc egyetemi adjunktus, kandidátus tartott előadást „Az igazságügyi orvosszakértő szerepe a bűnüldözésben” címmel. Az előadóval Halász Miklós újságíró beszélgetett.

T. E.

NEM KELL A SEGÍTSÉG?

Egy közérdekű bejelentés margójára

Túlzás nélkül említjük egyik égető gondnak a lakáskérdést. Az is köztudott, hogy a negyedik ötéves tervidőszakban 400 ezer lakást szeretnének felépíteni hazánkban. A Központi Bizottság 1972. novemberi határozatában olvashattuk: „Biztosítani kell, hogy a lakásépítési terv keretében a Budapestet és az öt kiemelt várost arányosan megillető lakások felépüljenek.” Szege- ged is a kiemelt városok között szerepel. Elhisszük, hogy sok fejtörést okoz a város vezetőinek a lakásépítés, hasonlóképpen az építőiparnak. Pénz, anyag, munkaerő, idő és még sok egyéb tényező befolyásolja a lakások szaporodását. Egyet azonban nem hiányolhatunk; a szege- di fiatalok segíteni is kész szándékát, tenniakarúsukat.

Az elmúlt hónap első napjaiban cikksorozatot írtunk a tarjáni városnegyed lakásépítkezéseiről, beszámoltunk arról, milyen okok nehezítik a gyorsabb és olcsóbb építkezést. Fiatal olvasóink felfigyeltek mindarra, ami hátráltatja, lassítja a munkát. Dicséretükre legyen mondva, a nyilvánosság előtt reflektálnak, s ajánlották fel segítségüket. Egy fiatalember — névtelenül ugyan — közérdekű bejelentés formájában hívta fel az illetékes tanács szervek és az építőipar vezetőinek figyelmét, hogy az ifjúság, a lakásra váró emberek milyen formában tudnának segítséget nyújtani a helybeli lakásépítkezésekhez. Lapunk lekötölte a figyelmre méltó javaslatát. Az írás nagy visszhangot váltott ki —, az ifjúság, első sorban a lakásra váró fiatal házások körében. Sajnos, csak az ő köreibben.

Sorra botogtattuk a leveleket, amelyek szerkesztőségünkbe érkeztek a cikk kapcsán, de hiába kerestünk olyan írást, mely a tanácsból, az építőipartól, — kiknek a segítséget felajánlották — vagy valamely tömegszervezettől — elsősorban a KISZ-re gondolunk —, érkezett volna. Annál többen csatlakoztak az ismeretlen levélíró által ismertett elgondolásokhoz. Füzes József (Szeged, Rábéi út 5.)

így ír: „Olvastam a január 25-én megjelent cikket. Az abban leírt vélemény, amelyet lehetne indítványnak is nevezni, igaznak valom, s ha mód adódik rá, támogatni is fogom, illetve munkámat, tudásomat bármikor felajánlom. A szakmám kőműves, 8 éve dolgozom mesterségemben, és én is négy éve várok lakásra, házas ember vagyok, családommal éppen a lakáshiány miatt nincsen, mivel szűkös albérletben lakunk. Nem tudom, hova címezhetném levelemet, ajánlkozást, hogy legalább a szervezés előtt meginduljon. Azzal a tudattal zárom levelem, hogy ez az ügy még nincs lezárva, folytatása következik a gyakorlatban.”

Majoros László tovább megy ebben az ügyben, s újabb javaslatokkal is előáll. Erdemes végigolvasni levelet: „Szeretnék kapcsolódni ahhoz a témához, amely az elmúlt napokban megjelent a Délmagyarországi hasábjain. Névtelenül írta a kezdeményező fiatal, de én nem halgatom el nevemet, hiszen nemcsak írni, hanem segíteni is szeretnék a gyakorlatban. Ha az építőipari vállalat és a lakáshivatal együtt felmérné az igényjogosultak helyzetét, szakmai képzettségüket és felkérné őket arra, hogy személyenként mennyi időt tudnának biztosítani az építkezéseknél, akkor egyesbe kerülhetnének. Körülbelül ennyi volt a javaslat, amit a névtelen fiatal ember tett. Ehhez még annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy azok az igényjogosult fiatalok, akiknek a neve szerepel a listán, s azt is tudnák, hogy melyik esztendőben kaphatnak lakást, már segíthetnek, akár pénzzel is. Mondjuk valakinek három év múlva szándékoznak lakást kiutalni, mert csak akkor kerülhet rá a sor, az szívesen befizetne már ebben az évben valamennyi összeget, például 5 ezer forintot, vagy annál is többet, kinek milyen az anyagi helyzete. Ezzel a tanács is segíthetne a lakásra váró fiatalokon, hogy ne egyszerűen kelljen nagyobb összeget kiadniuk. Így pénzhez jutna a tanács és több lakást ren-

delhetne az építőipartól. Tudom, hogy jelenleg mennyi kedvezményt nyújt az állam a fészekrakó fiataloknak, s javaslattal nem is azt akarom elérni, hogy elkötelezetté váljék a tanács velem szemben, hanem valami olyan bizalmat teremteni a két fél között, — a tanács és az állampolgár között — amely garancia is egyben, de segítség is a közügynek. Fesztem — ezért várok is valamit, én meg amíg a ház nem készül, évente a munkámat is segítségül adnám. Ha lehetőség nyílik rá, magam is szívesen dolgoznék lakásépítkezésen.”

Bizony, bizony milyen jó lenne a lakásra váró családnak, ha tudná: ekkor, ebben az esztendőben meglesz. Talán könnyebben elviselhető ebben a tudatlan kétségben annyi idő is, mint a bizonytalanságban csak a fele. Érdeklődéssel néztem a televízió két héttel ezelőtti műsorában a házgyárakról készült riportot. A győri házgyár vezetője kijelentette: ha a lakáshivatal előre kijelöli a lakót, megmondja pontosan, hogy a harmadik emelet ötös lakás kié, akkor az illető nyugodtan felkeresheti az építőipari vállalatot, és kívánságait is elmondhatja. A házgyár igazgatója kijelentette, szívesen teljesíti a kéréseket, hiszen a leendő lakó legalább hét féle szín között válogathatna a tapéták és a szőnyegpadlók között is. Ízlésének, bútorainak megfelelően. Nem hiszem, hogy ez a gyakorlat — a legalább egy évre előre szóló berlőkijelölés — oly kivihetetlen és megvalósíthatatlan dolog volna.

Kovács István (Szeged, Tolbuhin sugárút 83.) így ír: „Minden időben kész vagyok segíteni fizikailag is e nemes cél érdekében. Örömmel részt vennék az akció szervezésében és lebonyolításában is.” Kár, hogy azok nem reagálnak a szege- di ifjúság kezdeményezésére, akik valóban véleményét mondhatnának, a szege- di ifjúság kezdeményezésére, és gyakorlati segítséget készítenének a lakásépítkezéseknél. Az építőipar általában panaszodik, hogy kevés a szakembere, azért késnek a lakások átadásával, a tanács panaszodik, hogy az építőipar nem vállal több lakásépítést, s kevés a rendelkezésre álló pénzeszköz is. Tessék, itt vannak az ajánlások, legalább válaszoljanak rá, hogy ne maradjon pusztába kiáltott szó, vagy falra hányt borsó a sok és tiszta szándékkal megfogalmazott vállalás. Majoros László így fejezte be levelét: „Tétlenül nézni, ha más tétlenkedik, az nem jó!”

G. I.

In Vivo ÚJ FILMEK

Színes magyar film Selye János professzorról. Rendezte: Vas Judit.

Redukált nézőként ültem be a moziba. Olyan nézőként tehát, aki eleve lemondott arról, hogy a tudományos magyarázatokat kövesse és megértse. Másoknak is javasolom ezt a módszert, mert a film anyagából azért ezekre vonatkozólag is megmarad valami, ha más nem, legalább a kétféle stressz különbsége. De senkinek ne legyenek lelkiismeret-furdalásai vagy kisebbrendűségi érzései, ha a tudományos példákban valamit nem ért, ezek ugyanis — bár a film ilyen értelemben is pontos-ságra törekedett — nem tartoznak a dolog lényegéhez.

Mi tartozik hozzá, illetve pontosabban mi képviseli ebben a dokumentumfilmben a lényegét? Selye professzor színes, eredeti, vonzó egyénisége, a világhírű ember, akiben semmi sincs valamiféle aszketikus szigorúságból. A munkában azonban kitartó és következetes.

Nem a formákra, az eredményekre ügyel. Ezért nehezen lehet megtevesztetni. Már a film végén járunk, amikor munkatársaival egy tudós előadását értékelik. A fiatal munkatársak — jellemző módon — lényegtelen apróságokat tesznek szóvá, amelyek számukra azt bizonyítják, az előadó nem értette olyan jól a dologát. A kérdést Selye professzor dönti el. — A tudományos világban az eredmény számít. Produkált valami eredeti a professzor? — kérdezi. — Igen? Akkor nem nehéz eldönteni, milyen tudós...

Ehhez az inkább világhírű filmrendezőhöz, mint professzorhoz hasonlító nagy tudóstól azonban nem áll távol a hűség és az állhatatosság. Tízéves volt, amikor elkerült Magyarországról, több mint ötven éve, s még mindig tökéletesen beszél magyarul, s talán az sem véletlen, hogy montreáli intézetében, amely egy automatizált alkimista laboratóriumhoz hasonlít, annyi

magyar, hogy a megbeszéléseken könnyedén válthat át angolról franciára, franciáról magyarra.

A Fáklya mozi nézőterén vetítés közben nézőtéri megjegyzésként azt is hallottam: pózoló. Pedig, ha valami, a póz igazán távol áll Selye professzor egyéniségétől. Nem játsza meg a nagy tudóst, egyáltalán semmit sem „játszik meg”, életelve és életeleme a természetesség, a közvetlenség, a nyíltság. Ahogyan például bemutatta saját „találmányát”, egy egyszerű kis szerkezetet, amelynek segítségével majdnem fekvő tud írni, az anti-pózt dokumentálta meggyőzően és szemléletesen.

A film a fiatalon meghalt Vas Judit utolsó munkája. Jó film. Selye életének és munkájának nemcsak tudományos értékeit mutatta fel. Egy emberi magatartást látunk a filmen. Olyan magatartást, amely magyarázat lehet a professzor világhírű sikereihez.

Ü. E.

Buszok és teherautók karambolja

Sérülésekkel végződött közlekedési baleset történt hétfőn reggel fél nyolckor Szolnoktól nyolc kilométerre a tiszasülyi úton. Nagy Kálmán tiszasülyi lakos a 7-es Volán gépkocsivezetője megállt az autóbusszal, hogy utasokat vegyen fel. Mögötte közlekedett egy tehergépkocsi, amelynek vezetője késsön vette észre az álló autóbust, nekiütközött, majd a baloldali útpadkára csúszott. A koccanás után röviddel egy utassal zsúfolt újabb autóbusz érkezett a helyszínre, a gépkocsivezető fekezett, de már nem tudta megakadályozni az összeütközést. A Pintér Zsigmond tiszasülyi lakos által vezetett autóbusz hátulról beleszaladt az álló járműbe, majd az árokba csúszott. A bal-

eset következtében az autóbusszok utasai közül tizenheten megsérültek, közülük kettő — Egyed Ibolya 17 éves és Győri János 17 éves kótelki lakosok — állapota súlyos.

A balesetet az idézte elő, hogy Pintér Zsigmond, a sűrű ködben nem a látási viszonyoknak megfelelően vezette az autóbust. A rendőrség Pintér Zsigmondot letartóztatta. A karambol után néhány perccel még egy — szerencsére sérülés nélkül végződött — összeütközés történt az előző baleset közelében. A karambol miatt vesztendő egyik pótkocsi tehergépkocsiba hátulról beleszaladt egy Szolnok felől érkező autóbusz.

A balesetek ügyében a vizsgálat megkezdődött.

Épül a cserépgyár

A Tolna megyei Bátaszéken, egykori pusztá helyén már emelkednek a hazai téglaiipar legnagyobb beruházásának, a Bátaszéki Cserépgyár Vázkerámiaiparnak az épületei. A beruházásra mintegy 430 millió forintot költenek. Az új gyárban évente 50 millió cserépet és 100–110 millió kisméretű téglaelemszámot megfelelő építkezési vázkerámiát állítanak elő. Jelenleg 9 vállalat dolgozik az építkezésen.